

עוד שקיבל לידיו את המשך המלחמה כולה, עם התמונות כרמטכ"ל. אבל איש משניהם לא נפגע. הם כאילו הלכו בין טיפות הגשם. או, בלשון ציורית יותר, הם היו התוך של הסאנדוויץ'. רדורי לא נפגע בצברה ושאתילה, מפני שהיה ממוקם בין הרמטכ"ל, רפ" אל איתן, שעליו הוטל חלק רב של האחריות, ובין מפקדה האוגדה, עמוס ירון, שגם הוא נענש. רדורי יצא חלק. לוי לא נפגע מן המלחמה, מפני שהיה ממוקם בין אריאל שרון ורפול, המצביאים, ובין אלוף הפיקוד, האחראי בפועל. שני אנשיהסאנדוויץ' יצאו

מוזנומנטאלי כמעט מכל הבחינות. מול אויב מיוזרי גויסה העוצמה האדירה של צה"ל, והעדיפות שלנו ככוח אדם, בשריון, במטוסים, בכושר רכבי היתה חסרת תקדים. אך כמצב זה לא הגיע אף אחד מכוחות צה"ל אל יעדו בזמן שנקבע לו, וחלק מן הכוחות לא הגיעו אל יעדם כלל. מבחינה צבאית, זאת היתה מילחמה אבודה. קביעה זו אינה קשורה בשום תפיסה פוליטית. נץ פרוץ חיבל להכיר בה כמו יונה תמימה. אולם הוויכוח הפוליטי הסוער איפשר לראשי צה"ל להעלים עובדה זו. הזעם הציבורי על אריק רפול השכיח את הניקורת על הניהול הצבאי הכושל של המלחמה.

הזה הצליח. לא היה זעזוע ראמתי, לא הודחו קצינים כסיטונות, לא היה ברק בית כללי, לא היה חשבון הנפש, לא היתה נכונות לשינוי ערכים כללי, רוחני וחומרי, החל במיבנה הכוחות וכלה בשיטות הפיקוד. סימל את הסירוב הזה יחס המטכ"ל לדוחולד — מיסמך שאכן היה בו נסיון רציני להתיימר מודר עם ליקחי המלחמה האבודה. הרוח נגזו.

המרטונאליים של קומץ אלופים בצמרת. שאלת השאלה: היכן, הדרג המדיני? היכן שר הביטחון, יצחק רבין? רבין התנגד למינוי רדורי, והצליח להשגות אותו במשך שנה. השבוע באווירה של ערב רטוציה, הוא פשוט נשי בר. מדוע? יש לכך הסברים רבים, פסיכולוגיים, פוליטיים ואחרים. יש אומרים: הוא לחם כארי למען מינוי אהוד ברק כאלוף פיקוד המרכז. בכך תש כוחו. הסכמתו לסגן האחרון הוא התשלום. יש אומרים: רבין היה הרמטכ"ל בעצמו, ועל כן אין הוא רוצה להתערב בעניינים שצריכים להיות מטורים בדי הרמטכ"ל. יש אומרים: אחרי מלחמת יום הכיפורים קבע דוח ועדת אגרנט שהרמטכ"ל אחראי למחדלים, הדוח שיחרר מן האחריות את הדרג המדיני. זה מחזק את טענתו של הרמטכ"ל שהוא נושא לברו באחריות, ואל לו לדרג המדיני להתערב. יש אומרים: רבין רוצה שקט. אין הוא רוצה לריב עם הרמטכ"ל, שמא יפגע הדבר בפופולריות שלו בציבור. יש אומרים: משה לוי הוא אלוף פוליטי בעל חושים מחודדים מאוד. הוא נוח לכל שילטון. כאלוף פיקוד המרכז הוא, "השאי"ל לאריאל שרון את הכלים של צה"ל כדי לקדם את ההתנחלויות, אך עשה זאת בשקט. עכשיו הוא משרת את רבין ופרס בשקט. ומכיוון שהוא נוח לשילטון, אין לשר הביטחון חשק להיכנס למאבק עימו. כך או אחרת: משה לוי ניצח. שר הביטחון נטרל.

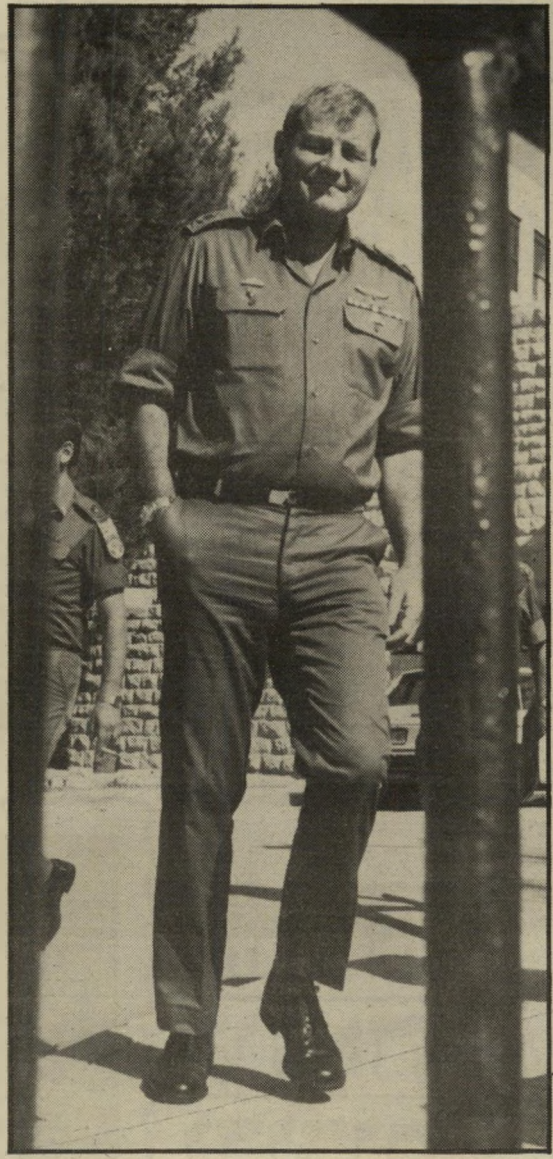
אלמנות (המשך מעמוד 37) מחודש מאי. לא ברורה לנו כלל מהי ההכרה הנדרשת. פנינה כהן, למעשה, האירגון שאמור ליצג אותנו לפני משרד הביטחון סולר מאיתנו. הורים שכולים שונאים אלמנות. הם חושבים: הבן שלי מת והיא חיה בדירה שלו, משתמשת במקרר שלו, מגדלת את הילדים שלו ועוד חושבת שמגיע לה משהו. כבר בינואר 1979 ניסו האלמנות לפרוש מאירגון יד לבנים. ראשי האירגון הגיבו בחריפות רבה, ואיימו על האלמנות כי יסכלו כל ניסיון להתארגנות. הם נמנעו מהן שימוש בחרי יד לבנים לשם קיום אסיפה של אלמנות ובחירת יועד. בחודש פברואר 1986 הכטיח האירגון גון לאלמנות כי יוסיף לתקנון שלו כמה סעיפים העוסקים ברווחת האלמנות. ארבעה נוסחים מתוקנים הגישו האלמנות לאירגון. כולם נידחו. האלמנות ויתרו על התקנון המחודש ושנו לחלום על אירגון משלהן.

פטיש ליד הדלת

חורף של שנת 1951 נהרג בעלה של אולגה אלקבץ בתאונת דרכים בזמן שרות המילואים. אולגה היתה אז בת 28, אם לילד בן שלוש. היום היא בת 62, לא נישאה כשנית, מתגוררת בבית אבות בחולון. על 35 שנות אלמנותה היא אינה מרחיכה את הדיבור. מה שהיה — היה. עכשיו היא משופעת בכעיות חדשות. כשהגעתי לגיל 60, הרגשתי שאני לגמרי לבד. בני התחתן ועבר לגור בבנה. אני הזדקנתי, וכבר לא היה לי כוח לתחזק את דירתי. בבניין שבו התגוררתי גרים רק אנשים וקנים. לפי עמים נשאיתי במשך שבועות ארוכים הדירת היחידה בכל הכניסה. פעמיים פרצו לדירתי, ועוד פעם ניסו לפרוץ. שמעתי את המפתח מס' תוכב כדלת. התחלתי לצעוק: יעקב! יעקב! מישוהו ננסה להיכנס הביתה! הפורצים נבהלו וברחו. חשבו שיש איתי מישוהו בדירה. מאז מונח ליד הדלת פטיש. אם ניסו עוד פעם לפרוץ, אכה אותם בפטיש".

אולגה אלקבץ צוחקת. היא אשה חזקה ונמרצת. כעלת עינים טובות. "אני לא מאמינה שבאמת אכה מישוהו בפטיש. כסוף בטח ארחם על הפורץ". כך או כך, אולגה החליטה לעבור ולהתגורר בבית אבות. "כאן אני לא לבד. מסביבי יש יריים, ואם קורה לי משהו, אני יכולה ללחוץ על הפעמון ולהזעיק עזרה". ההחלטה הגיונית. נותרה רק הבעיה הכספית. "כדי להיכנס לבית אבות, הייתי זקוקה לסכום כסף גדול. ביקשתי הלוואה ממישרד הביטחון".

אולגה, אלמנה תשושת מאבקים, מול משרד הביטחון: "הם אמרו לי שאין תקדים למצב הזה של אלמנה שנכנסת לבית אבות, ולכן אין להם תקציב לזה. אם את כליכך רוצה להתגורר בבית אבות מכיר את דירתך וכך יהיה לך כסף להגשים את חלומך — זה מה שאמרו לי. אמרתי להם: הדירה היא הביטחון היחיד שלי בחיים. אין לי בעל, אין לי הורים, יש לי רק ילד אחד וירחי. לעולם לא אוותר על הדירה הזאת". בחצר הקטנה של בית האבות הרג המנהל חתולים, מרעיל אותם. מוכר בפרימורייגסיסותם ומעמים את גופר תיהם על מריצה חלודה. יש יותר מדי חתולים כאן, הוא מסביר בחיוך גבתי. אולגה לבושה בשימלה שחורה, מוזגת מים קרים. "ועוד אמרתי להם שם, כמישרד הביטחון: למה שלא תחוקקו חוק המתיר לגמל להרוג אלמנות צה"ל בהגיען לכס 60? כך תפתרו את בעייתן בצורה מכובדת". אולגה עברה להתגורר בבית אבות אחרי שלושה כספים ממכרה. לאירגון יד לבנים כלל לא פנתה בבקשת עזרה. "אף פעם הם לא עזרו לי, למה שיעזרו עכשיו?"

אלוף רדורי (בדרך לעדות בוועדת כהן) שני אנשי הסאנדוויץ' יצאו מההרפתקה האומללה ללא פגיעה.

רמטכ"ל לוי שני אנשי הסאנדוויץ' יצאו מההרפתקה האומללה ללא פגיעה.

לא זו בלבד שלא קרה צה"ל מה שאמור היה לקרות אחרי מלחמה אבודה — הוצאת כל אלופי הלכנון מן השירות הפעיל ומסירת הפיקוד בידי אלופים אחרים — אלא שאחד מן האחראים למלחמת הלכנון (משה לוי) פועל עתה למסירת הפיקוד לידי אחראי אחר למלחמת הלכנון (אמיר דרורי). תוך חסימת השער לפני אלוף שאינו אחראי לפאשלה של לכנון (רן שומרון). מכל ההיבטים של סבביהמרי נויים, זהו ההיבט הקובע, החשוב מכל. אם — חלילה! — תהיה עוד מלחמה (והדבר הוא בלתי נמנע, כמר קדם או כמאוחר, בגלל המדיניות של ממשלת ישראל, על דעת הליכוד והמערך גם יחד) נצטרך לסמוך על צבא שלא עבר אחרי לכנון תהליך עמוק של ברקבית ובניהימהחדש, לא מבחינה מוסרית ולא מבחינה מעשית. זוהי המשמעות האמיתית — והיא חשובה לאין ערוך מכל הרבילות וההעניינים

בכך יש סכנה לאומית לעי תיד. מילחמה אבודה יכולה להיות צאות המתחייבות ממנה. מילחמה אבודה מביאה, בדרך כלל, לשתי תוצאות חיריות חשובות: החלפת הצמרת האחראית לבישולון, ובדקביות כללי של כל תורות הלחימה, מיבנה הכוחות, הנוהלים והשיטות. המטכ"ל הפרוסי המהולל קם מתוך התבוסה הנוראה שנחלה פרוסיה מידי נפוליון. הורמאכט הגרמני קם בעיקר בות התבוסה של 1918. מאז ימייקדם, עשירה ההיסטוריה ברוגמות של תבוסות שהולידו ניצחונות, כבחינת "מעז יצא מתוק". מילחמת הלכנון לא היתה תוצאה ברוכה כזאת. בגלל הנסיבות המירדות, סירב המטכ"ל להודות בעובדה שהיתה זאת מילחמה אבודה, והסירוב

מן ההרפתקה האומללה ללא פגיעה ביוקרתם הצבאית. זה מעיד על כישרון רב, מוסוג קשר אוטומטי. אבל התופעה עצמה טעונה בדיקה. רב, להטיל את כל האחריות לפאשלות של המלחמה על הדרג המדיני, ובעיקר על אריאל שרון; הדרג המדיני לא הגדיר את המטרות, הוא נתן את הפקודות באיחור. המטרות השתנו תוך כרי המלחמה. כחיות הסורית החלה לוחמה באיחור. וכי וכי כל הטענות האלה נכונות. אריאל שרון כוודא אינו שעיר לעזאזל, כי השעיר התני"ח היה חף מפשע. אבל גם אם נסיר מתמונת המלחמה את כל הפאשלות שאפשר לייחס אותן איכשהו לדרג המדיני, נשארת פאשלה כבירה, שהיא צבאית טהורה, מבחינה צבאית טהורה, היתה מילחמת הלכנון כישולון